

Vlaams Ministerie van Onderwijs en Vorming

ONDERWIJSINSPECTIE

Hendrik Consciencegebouw
Koning Albert II-laan 15, 1210 BRUSSEL

dlsec@onderwijsinspectie.be - www.onderwijsinspectie.be

VERSLAG DOORLICHTING

VBS DE LUCHTBALLON TE MECHELEN

Hoofdstructuur basisonderwijs

Instellingsnummer 118521

Instelling VBS De Luchtballon
Nieuwe Beggaardenstraat 50 - 2800 MECHELEN

Beleidsverantwoordelijke Greet NAUWELAERTS

Telefoonnummer 015 21 86 23

E-mail info@basisschooldeluchtballon.be

Website www.basisschooldeluchtballon.be

Bestuur VZW KOMO
Molenbergstraat 4 - 2800 MECHELEN

Scholengemeenschap KOMO
Molenbergstraat 6 - 2800 MECHELEN

Centrum voor leerlingenbegeleiding CLB Het Kompas
Vijfhoek 1A - 2800 MECHELEN

Start- en einddatum doorlichting 04/03/2024 - 07/03/2024

Inspectieteam Jurn VAN DEN MEERSCHE
Johan DE BLESER

Inhoud

1	Toelichting	3
1.1	Wat onderzoekt de onderwijsinspectie tijdens een doorlichting?	3
1.2	Hoe voert de onderwijsinspectie haar onderzoeken uit?	3
1.3	Hoe beoordeelt de onderwijsinspectie?	3
1.4	Welke adviezen formuleert de onderwijsinspectie?	4
1.5	Hoe gaat het verder na de doorlichting?	4
2	Administratieve situering	6
3	In welke mate ontwikkelt de school haar eigen kwaliteit?	7
4	In welke mate verstrekt de school kwaliteitsvol onderwijs?	9
4.1	De onderwijsleerpraktijk in het kleuteronderwijs	9
4.2	Nederlands in het lager onderwijs	10
5	Respecteert de school de regelgeving?	12
6	Samenvatting	13
6.1	In welke mate ontwikkelt de school haar eigen kwaliteit?	13
6.2	In welke mate verstrekt de school kwaliteitsvol onderwijs?	14
6.2.1	De onderwijsleerpraktijk	14
7	Advies betreffende de erkenning en aanbevelingen	15
8	Uitspraken betreffende de leerlingenbegeleiding en het gelijke onderwijskansenbeleid	16

1 Toelichting

1.1 Wat onderzoekt de onderwijsinspectie tijdens een doorlichting?

De centrale onderzoeksvragen zijn:

1. In welke mate ontwikkelt de school haar eigen kwaliteit, met bijzondere aandacht voor de aansturing en kwaliteitsbewaking van de onderwijsleerpraktijk en de leerlingenbegeleiding?
2. In welke mate verstrekt de school kwaliteitsvol onderwijs waarbij het onderwijs en de begeleiding op maat, de leer- en ontwikkelingsgerichte aanpak, de effectieve feedback en de leerlingenevaluatie tegemoetkomen aan de kwaliteitsverwachtingen uit het referentiekader voor onderwijskwaliteit en respecteert ze de regelgeving?

1.2 Hoe voert de onderwijsinspectie haar onderzoeken uit?

De onderwijsinspectie gaat na of de school tegemoetkomt aan de kwaliteitsverwachtingen uit het OK. Om de onderzoeksgegevens te verzamelen, gebruikt ze verschillende onderzoeksmethoden en raadpleegt ze uiteenlopende bronnen (kwantitatieve en kwalitatieve data, documenten, observaties, gesprekken en gevalstudies). De onderwijsinspectie betreft ook relevante stakeholders bij de onderzoeken.

1.3 Hoe beoordeelt de onderwijsinspectie?

De onderwijsinspectie situeert de kwaliteitsontwikkeling en de kwaliteit van de school aan de hand van ontwikkelingsschalen. Zo wil ze de school stimuleren om de kwaliteit te (blijven) ontwikkelen. De ontwikkelingsschalen zijn gebaseerd op het OK en bestaan telkens uit vier niveaus.

Beneden de verwachting

Er zijn meerdere essentiële punten ter verbetering.

Benadert de verwachting

Er zijn, naast sterke punten, ook nog meerdere punten ter verbetering. Daardoor komt het geheel nog niet tegemoet aan de verwachting.

Volgens de verwachting

Er zijn veel sterke punten en hoogstens kleine punten ter verbetering. Het geheel komt tegemoet aan de verwachting.

Overstijgt de verwachting

Er zijn veel sterke punten, met inbegrip van significante voorbeelden van goede praktijk.

Het ontwikkelingsniveau **volgens de verwachting** bevat de kwaliteitsverwachtingen uit het OK. Dit niveau betekent dus voluit *volgens de verwachting uit het referentiekader voor onderwijskwaliteit*.

Het ontwikkelingsniveau **overstijgt de verwachting** bevat dezelfde kwaliteitsverwachtingen als **volgens de verwachting**, maar voor dat niveau verwacht de onderwijsinspectie ook een voorbeeld van goede praktijk. De criteria voor een voorbeeld van goede praktijk zijn:

- De praktijk overstijgt het gangbare.
- De praktijk heeft bij kleuters / leerlingen een positieve impact op de resultaten en effecten.
- De praktijk is ingebed in de werking van de school of de werking van een deelteam.
- De praktijk is onderbouwd vanuit evaluaties of specifieke noden van de school of is gebaseerd op vernieuwde inzichten op het vlak van onderwijskwaliteit.
- De praktijk kan andere scholen inspireren.

1.4 Welke adviezen formuleert de onderwijsinspectie?

De onderwijsinspectie formuleert een advies aan de Vlaamse Regering over de verdere erkenning van de school. Bij de adviesbepaling heeft de onderwijsinspectie rekening gehouden met niet-beïnvloedbare contextfactoren te wijten aan de coronapandemie.

Er zijn twee adviezen mogelijk.

- Als de school in voldoende mate tegemoetkomt aan de erkenningsvoorwaarden, formuleert de onderwijsinspectie **een gunstig advies**. Dit advies heeft twee varianten:
 - een gunstig advies zonder meer
 - een gunstig advies met de verplichting om te werken aan de tekorten.
- Als de school niet in voldoende mate tegemoetkomt aan de erkenningsvoorwaarden, formuleert de onderwijsinspectie **een ongunstig advies**. Dit advies heeft twee varianten:
 - Een ongunstig advies met mogelijkheid om te verzoeken dat de procedure tot intrekking van de erkenning niet opgestart wordt op voorwaarde dat het bestuur van de school zich bij het werken aan de tekorten extern laat begeleiden. Indien het bestuur van de school gebruikmaakt van het recht om te verzoeken dat de procedure tot intrekking van de erkenning niet opgestart wordt en zich extern laat begeleiden, volgt er een nieuwe doorlichting. Die nieuwe doorlichting vindt plaats binnen een termijn die de onderwijsinspectie bepaalt op basis van de ernst en de aard van de tekorten en die minimum 90 dagen bedraagt.
 - Een ongunstig advies zonder mogelijkheid om te verzoeken de procedure tot intrekking van de erkenning niet op te starten. Het bestuur van de school kan een beroep indienen tegen die onmogelijkheid. Binnen de 60 kalenderdagen na het indienen van het beroep, onderzoekt een nieuw en paritair samengesteld doorlichtingsteam de argumenten die het bestuur van de school aangeeft om te rechtvaardigen dat er wel een mogelijkheid moet zijn om te verzoeken de procedure tot intrekking van de erkenning niet op te starten.

1.5 Hoe gaat het verder na de doorlichting?

De school ontvangt het doorlichtingsverslag enkele dagen na het einde van de doorlichting. Feitelijke onjuistheden kunnen op dat moment nog worden rechtgezet. Het advies en de inschalingen worden echter niet meer gewijzigd.

Uiterlijk binnen dertig kalenderdagen na de ontvangst van het doorlichtingsverslag kan het beleid of het bestuur van de school een bijkomende verduidelijking van het doorlichtingsverslag aanvragen bij de inspecteur-generaal. Die aanvraag gebeurt zoals aangegeven op de website van de onderwijsinspectie. De onderwijsinspectie plant de bespreking zo spoedig mogelijk en het beleid of het bestuur van de school bepaalt zijn vertegenwoordiging.

Voor meer informatie: raadpleeg www.onderwijsinspectie.be en www.doorlichtingsverslagen.be.

2 Administratieve situering

De school organiseert onderwijs in volgende vestigingsplaats(en):

- Nieuwe Beggaardenstraat 50 - 2800 MECHELEN.

3 In welke mate ontwikkelt de school haar eigen kwaliteit?

Visie en strategisch beleid BENADERT DE VERWACHTING De school weet wat ze met haar onderwijs wil bereiken. Ze stemt haar visie grotendeels af op de input en de context van de school en op de regelgeving. De school laat nog kansen liggen om vanuit een gezamenlijke visie op taalontwikkeling de school- en klaspraktijk af te stemmen op de specifieke en wijzigende taalbehoeften van haar leerlingenpopulatie. Om vernieuwingen en veranderingen diepgaander te implementeren is het een verbeterpunt om doelgericht en stapsgewijs te werk te gaan en van bij de aanvang beoogde effecten voorop te stellen en deze systematisch te evalueren.

Onderwijskundig beleid BENADERT DE VERWACHTING De school geeft het onderwijskundig beleid vorm. De maatregelen zijn nog niet altijd doelgericht en de afspraken zijn niet steeds concreet of duidelijk genoeg voor alle teamleden. Daardoor ondersteunen de bestaande afspraken in mindere mate een kwaliteitsvolle uitvoering van maatregelen en acties. Dit blijkt onder meer uit de kansen die de school laat liggen om doelgericht en planmatig onderwijs en begeleiding op maat te bieden voor leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften. De concrete en ondersteunende afspraken die de school maakte voor de inzet van coöperatieve leerstrategieën kunnen inspirerend zijn om tot nieuwe afspraken te komen. De school ondersteunt de teamleden om afspraken te realiseren.

Cyclische evaluatie van de kwaliteit VOLGENS DE VERWACHTING De school evalueert relevante aspecten van de schoolwerking systematisch. Ze heeft daarbij aandacht voor de evaluatie van de resultaten en effecten. De school gaat zowel met methodegebonden toetsen als met genormeerde testen en de verplichte gevalideerde toetsen op het einde van het basisonderwijs na in welke mate de doelen door de leerlingen bereikt worden. Ook peilt de school onder meer naar de tevredenheid bij ouders en betrok ze ouders bij het opstellen van de bevraging. Zeswekelijks organiseert de directeur een overleg met elke individuele leraar om zicht te krijgen op wat leeft binnen de school. Het is een aandachtspunt om opeenvolgende evaluaties te richten op continue groei en borgen van kwaliteit.

Betrouwbare evaluatie van de kwaliteit VOLGENS DE VERWACHTING De school evalueert haar kwaliteit doelgericht op basis van diverse kwalitatieve en kwantitatieve bronnen. Ze betreft bij haar evaluaties relevante partners en benut bij haar evaluaties nadrukkelijk de resultaten en effecten bij de leerlingen. Zo neemt de school jaarlijks deel aan de decretaal verplichte toetsen op het einde van het basisonderwijs. De evaluaties zijn betrouwbaar al kan de school de evaluatiepraktijk in de kleuterafdeling nog verder optimaliseren en de betrouwbaarheid ervan verhogen.

Borgen en bijsturen De school heeft grotendeels zicht op haar sterke punten en werkpunten.

VOLGENS DE VERWACHTING Ze bewaart in toenemende mate wat kwaliteitsvol is in afspraken en maatregelen. Een structurele verankering van de onderwijskundige afspraken en opvolging tot op de klasvloer biedt nog mogelijkheden. De school stelt haar werking bij naar aanleiding van vastgestelde werkpunten. Zo optimaliseerde ze de rapporteringspraktijk en voerde ze recent een nieuw onderwijsleerpakket in voor het leergebied Nederlands omdat ze hiaten vaststelde in de vroegere methode.

4 In welke mate verstrekt de school kwaliteitsvol onderwijs?

4.1 De onderwijsleerpraktijk in het kleuteronderwijs

Onderwijs en begeleiding op maat BENADERT DE VERWACHTING	De leraren laten nog kansen liggen om voor iedere kleuter met specifieke onderwijsbehoeften een cyclische aanpak te hanteren als basis voor onderwijs en begeleiding op maat. In de fase van de verhoogde zorg is de ondersteuning en de opvolging ervan nog een verbeterpunt. De leraren leveren inspanningen om zich een actueel beeld te vormen over de leer- en ontwikkelingsvorderingen, de sterktes en de behoeften van de kleuter. Om in te spelen op de specifieke onderwijsbehoeften van iedere kleuter laten ze nog kansen liggen om, in overleg, op basis van een concrete hulpvraag de doelen, het onderwijsleerproces en de evaluatie erop af te stemmen. Een geplande opvolging van de effecten van het maatwerk en de eventuele bijsturing van de begeleiding vormen een werkpunt. Het is ook een uitdaging om doeltreffende specifieke maatregelen op een efficiënte wijze te borgen wat ook de continuïteit van de begeleiding op maat van kleuters ten goede komt.
Leer- en ontwikkelingsgerichte aanpak VOLGENS DE VERWACHTING	De leraren ondersteunen het leren en ontwikkelen. De aanpak is geleidelijk, activerend, betekenisvol en taalontwikkellend, maar verschilt nog van leraar tot leraar. De leraren sluiten aan bij de voorkennis en houden binnen hun thema's rekening met hun interesses, de tijd van het jaar en de doelen waarop ze focussen. Het is een aandachtspunt om hoeken waarin kleuters zelfstandig spelen doelgerichter te verrijken. Ook is het een uitdaging om in deze hoeken het spel van kleuters te ondersteunen en extra spel- of taalimpulsen te geven. Onder meer kwaliteitsvol meespelen en denkstimulerend tussenkomen bieden hiertoe kansen. De leraren maakten waardevolle afspraken over onder meer de opbouw van kalenders en de werking met een keuzebord over de leeftijdsgroepen heen. De graduele opbouw van de basisuitrusting van de verschillende hoeken is nog voor verbetering vatbaar. De leraren besteden aandacht aan metacognitieve vaardigheden en nemen initiatieven om de zelfsturing van kleuters te bevorderen. Kleuters stimuleren om te reflecteren over hun leerproces is nog een groeikans. De leraren maximaliseren de tijd om te leren en te ontwikkelen.

Effectieve feedback VOLGENS DE VERWACHTING	De leraren geven geregeld effectieve feedback met het oog op de vooruitgang van de kleuters in het leer- en ontwikkelingsproces. Daarbij vertrekken ze vanuit de leerervaringen van de kleuters. Tijdens meespeelmomenten en begeleide activiteiten trachten de leraren de feedback systematisch in te bedden in het onderwijsleerproces. De feedback is zowel op het product als op het proces en de zelfregulatie gericht. Het is nog een groeikans om de feedback sterker te richten op de doelen en de volgende stappen die de kleuters kunnen zetten om deze te bereiken. De feedback is duidelijk, constructief, gedoseerd en motiverend en vindt plaats in een klimaat van veiligheid en vertrouwen.
Leerlingenevaluatie BENADERT DE VERWACHTING	De observatie en evaluatie sporen in toenemende mate met het gevalideerd doelenkader en doorgaans met het aanbod. Het is een verbeterpunt om voor verschillende ontwikkelingsaspecten objectieve observatie- en beoordelingscriteria af te spreken om tot een brede, transparante en betrouwbare evaluatie te komen die afgestemd is op de doelgroep.

4.2 Nederlands in het lager onderwijs

Onderwijs en begeleiding op maat BENADERT DE VERWACHTING	De leraren laten kansen liggen om voor iedere leerling met specifieke onderwijsbehoeften een cyclische aanpak te hanteren als basis voor onderwijs en begeleiding op maat. Ze leveren inspanningen om zich een actueel beeld te vormen over de leer- en ontwikkelingsvorderingen, de sterktes en de behoeften van de leerling en betrekken daar actief de ouders bij. Om in te spelen op de specifieke onderwijsbehoeften van iedere leerling laten ze nog kansen liggen om, in overleg, op basis van een concrete hulpvraag de doelen, het onderwijsleerproces en de evaluatie erop af te stemmen. De opvolging van de effecten van het maatwerk en de eventuele bijsturing van de begeleiding vormen een werkpunt. Ook is het een verbeterpunt om effectieve zorgmaatregelen op een overzichtelijke en efficiënte wijze in kaart te brengen.
Leer- en ontwikkelingsgerichte aanpak VOLGENS DE VERWACHTING	De leraren ondersteunen het leren en ontwikkelen. Ze spelen in op de instructiegevoeligheid van de leerlingen. Door gebruik te maken van coöperatieve werkvormen maken ze het aanbod meer activerend en interactiever. Het team past sommige leerinhouden aan om het aanbod betekenisvoller te maken en respecteert hierbij de cursorische opbouw van het onderwijsleerpakket. De leraren leggen, indien relevant, zinvolle linken met andere leergebieden om het aanbod taalontwikkend te maken. Ze besteden aandacht aan metacognitieve vaardigheden en maximaliseren de tijd om te leren. Het team zet ICT zinvol in om het aanbod te ondersteunen en te versterken. Het is nog een groeikans voor de school om de inzet van hulpkaarten, wandplaten en extra materialen kritisch te bekijken in functie van meer gelijkgerichtheid.

Effectieve feedback VOLGENS DE VERWACHTING	De leraren geven geregeld effectieve feedback met het oog op de vooruitgang van de leerlingen in het leer- en ontwikkelingsproces. Daarbij vertrekken ze vooral vanuit de leerervaringen van de leerlingen en in toenemende mate vanuit de doelen. De feedback is zowel op het product als op het proces en de zelfregulatie gericht. De feedback is duidelijk, constructief, gedoseerd en motiverend en vindt plaats in een klimaat van veiligheid en vertrouwen. Het is nog een groeikans om de afspraken over de feedback op het rapport scherper te stellen in functie van de lees- en begrijpbaarheid ervan voor anderstalige ouders.
Leerlingenevaluatie VOLGENS DE VERWACHTING	De observatie en evaluatie sporen met het gevalideerd doelenkader en met het aanbod. Ze zijn geïntegreerd in het onderwijsleerproces, transparant, betrouwbaar, fair en breed. Het is nog een uitdaging om betrouwbare evaluatiecriteria af te spreken en te hanteren voor de evaluatie van moeilijk meetbare doelen, zoals deze voor spreken en creatief schrijven. Met zelf- en peerevaluaties betrekken de leraren de leerlingen bij de evaluatie. Ze analyseren de resultaten van de gevalideerde toetsen en koppelen terug naar het hele team. Het team zet evaluatiegegevens functioneel in om de klaspraktijk bij te sturen.

5 **Respecteert de school de regelgeving?**

Er werden geen inbreuken vastgesteld.

6 Samenvatting

Legende

- = beneden de verwachting
- ◆ = benadert de verwachting
- = volgens de verwachting
- ★ = overstijgt de verwachting.

6.1 In welke mate ontwikkelt de school haar eigen kwaliteit?

In welke mate ontwikkelt de school haar eigen kwaliteit met bijzondere aandacht voor de aansturing en kwaliteitsbewaking van de onderwijsleerpraktijk en de leerlingenbegeleiding?

Visie en strategisch beleid	◆
Onderwijskundig beleid	◆
Cyclische evaluatie van de kwaliteit	●
Betrouwbare evaluatie van de kwaliteit	●
Borgen en bijsturen	●

6.2 In welke mate verstrekt de school kwaliteitsvol onderwijs?

In welke mate verstrekt de school kwaliteitsvol onderwijs waarbij het onderwijs en de begeleiding op maat, de leer- en ontwikkelingsgerichte aanpak, de effectieve feedback en de leerlingenevaluatie tegemoetkomen aan de kwaliteitsverwachtingen uit het referentiekader voor onderwijskwaliteit en respecteert ze de regelgeving?

6.2.1 De onderwijsleerpraktijk

	De onderwijsleerpraktijk in het kleuteronderwijs	Nederlands in het lager onderwijs
Afstemming op het gevalideerd doelenkader		
Onderwijs en begeleiding op maat	◆	◆
Leef- en leerklimaat		
Leer- en ontwikkelingsgerichte aanpak	●	●
Effectieve feedback	●	●
Materiële leef- en leeromgeving		
Leerlingenevaluatie	◆	●
Leereffecten		

7 Advies betreffende de erkenning en aanbevelingen

De onderwijsinspectie formuleert over de verdere erkenning van de school een GUNSTIG ADVIES.

De onderwijsinspectie doet de volgende aanbevelingen met het oog op de verdere kwaliteitsontwikkeling van de school:

- De ontwikkelkansen benutten met betrekking tot de kwaliteitsontwikkeling.
- De ontwikkelkansen benutten met betrekking tot de onderwijsleerpraktijk in het kleuteronderwijs.
- De ontwikkelkansen benutten met betrekking tot de onderwijsleerpraktijk voor Nederlands in het lager onderwijs.

8 Uitspraken betreffende de leerlingenbegeleiding en het gelijke onderwijskansenbeleid

De onderwijsinspectie formuleert over de leerlingenbegeleiding en het gelijke onderwijskansenbeleid de volgende uitspraken.

- Uitspraak over de leerlingenbegeleiding: POSITIEF MET WERKPUNTEN
- Uitspraak over het gelijke onderwijskansenbeleid: POSITIEF